

Megoldás

I. KVÍZ: Városok és városképek (a fejekben)

- ♦ Melyik magyar város az „uránváros”?
Pécs
- ♦ Melyik magyar város(oka)t nevezték „acélvárosnak”?
Ózd, Dunaújváros/Sztálinváros, Miskolc
- ♦ Melyik magyar város a „civis” város?
Debrecen
- ♦ Melyik magyar város a „nyitott kapuk városa”?
Miskolc
- ♦ Melyik város a „templomok városa”?
Róma
- ♦ Melyik város a „macskakövek városa”?
Krakkó
- ♦ Melyik város a „hűség városa”?
Sopron
- ♦ Melyik város a „nők városa”?
Párizs
- ♦ Melyik magyar város a „napfény” városa?
Szeged
- ♦ Melyik város az „elveszett gyermekek városa”?
Kakukktojás: ez egy filmcím
- ♦ Ismersz hasonlókat?
- ♦ Vajon tényleg leírható egy város egyetlen jellemzővel, jelzővel, egyetlen képpel?
- ♦ Biztos, hogy az uránvárosban minden lakó az uránbányában dolgozott, az acélvárosban mindenki kohász volt? A templomok városában nincsen más épület templomokon kívül? A civis városban minden lakó civis, a nőkében nő?

Ha legalább három kérdésre helyes választ adsz, olvasd el a továbbiakat!

Ha kevesebb, mint három helyes válaszod volt, akkor is nyugodtan folytasd az olvasást!

Sztereotípiá: „felszínesen általánosító vélemény, negatív elképzelések és előítéletek együttese”.
<http://www.idegen-szavak.hu/keres/sztereot%C3%ADpia>

A sztereotípiá az emberi gondolkodás kategóriákat megalkotó területéhez tartozik: a különböző kategóriákat kísérő képmás. Míg bizonyos esetekben valós elemeket is tartalmaznak ezek a sztereotipikus képek, máskor nincsen semmi kapcsolatuk a valósággal. Akár így, akár úgy: a sztereotípiák mindig kiélelésből és eltúlzásból keletkeznek, az egyén pozitív vagy negatív elfogultságát igazoló kategóriák képszerűsítéseiként. A sztereotípiá tehát egyrészt egyszerűsíti az észlelést és a gondolkodást, másrészt igazolja, racionalizálja a kategóriával kapcsolatos viselkedést. Az előítéletes gondolkodás, az előítéletesség sztereotípiákra épül.

Előítélet: a bizonyos dolgokhoz kapcsolódó, információhiányon alapuló előzetes ítéletek, gyakran előítéletekké válnak, amikor az újabb, annak ellentmondó vagy árnyaló tapasztalatok nem képesek megváltoztatni eme ítéleteket. Az előítélet két lényegi összetevője az általánosítás (túláltalánosítás) és az ellenséges érzés.

A kultúrák közötti és kultúrákon belüli ellentétek, konfliktusok felerősödése és elmérgesedése, esetenként azok megjelenése is az előítéletek, sztereotípiák meglétére és működésére vezethető vissza. Az ilyen helyzetek nem ritkán vérengzésekbe, háborúkba torkollanak.

A sztereotípiák gyakran törzsi, etnikai különbségtételhez kapcsolódnak, és a „mi” és az „ők” különválasztása mellett a saját csoport erényeiről, illetve a másik hibáiról való elképzeléseket is magukba foglalják. Viszonylag kevés információ is elégnek bizonyulhat ahhoz, hogy úgy érezzük, az adott hiedelem igaz, mivel a sztereotípiá érzékennyé tesz ezen jelekre, míg az ezeknek ellentmondó tényeket hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni vagy kivételként értékelni.

Az egyesület “Egyszer volt hol nem volt Acélváros” című projektjének létrejöttét – a társadalomtörténeti, helytörténeti érdeklődésen túl – a várossal kapcsolatos, a közgondolkodásban erősen meggyökerezett, máig ható, negatív színezetű és egysíkú képpel (miszerint Miskolc csak egy kommunista acélváros) szembeni ellenérzés motiválta.

A kvízben szereplő, városokhoz kapcsolódó képek között – melyek egyetlen rájuk jellemző elemmel azonosítják magát a települést, – azonban nem csupán negatív színezetű, gúnynévvé vált sztereotípiák vannak. Találunk közöttük pozitív kicsengésűt is (pl. hűség), találunk továbbá kifejezetten egy jól csengő városimázs megalkotásához kitalált kifejezéseket is (pl. nyitott kapuk).